

ELŐFIZETÉS
HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy évre ... 180 Lei.
Fél évre ... 90 Lei.
Egy negyed évre 45 Lei.
Egy óra ... 15 Lei.

Hirdetések
árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és osztrák egyenlő
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 307.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regala Ferdi
nand I. (Jószet 16h.-os) 22
TELEFON-SZÁM: 307.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, június 24.

Arsenovici programja.

(Hogy lehet rendet teremteni?)

Arsenovici Gyula, min. tan., Erdély pénzügyi vezérigazgatója a sajtó számára nyilatkozott arról, hogy miképpen akarja a pénzügyi szolgálatot újjászervezni. Arsenovici nyilatkozatában ismételte, hogy Románia pénzügyi igazgatásában szakemberekre van szükség és nem járhat hozzá ahhoz, hogy ezeket szaktudással nem bíróknak rendeljék alá.

— A pénzügyi Közigazgatás újjászervezésének alapfeltétele — mondotta, — hogy a mai viszonyoknak megfelelő számviteli törvény alkottassék. Hegedüs magyar miniszter még a magyar számviteli törvényt is revideáltatta, amely pedig mintaszerű volt. A román törvény jólehetett Kisrománia számára, de a mai Nagyrománianak már nem megfelelő. Ujra kell rendezni a tisztviselők járandóságainak kifizetését, úgy, hogy fizetési könyv ellenében történjék. A pénzügyigazgatóságoknak vissza kell adni az utánvételezés jogát, az ellenőrzés történjék fokozatosan, a végleges mérleg pedig állíttassék össze a központban. *Hozzáértő tisztviselők nélkül a pénzügyigazgatás lehetetlenség.* Akik pedig ma megvannak, azokat nem szabad más hivatásbeliekből rögtönzött pénzügyi tisztviselőknek alárendelni. A királyságbeli vezetőemberek kapjanak hatáskörüknek, képesítésüknek megfelelő munkakört. Nagy jelentősége van a tisztviselői hierarchia fenntartásának. Minthogy azonban igen nagy szükség van szakemberekre, a rendelkezési állományba helyezéseket revideálni kell. Igen helyes, hogy visszavonták azt a rendeletet, amely az adók behajtását — a régi királyság mintájára adóhivatalokra bízta. A régi törvény rendelkezése szerint meg kell hagynia a jegyzőknek, kiknek ezért külön jutalmazásban kell részesülniök. Különös figyelemmel kell kísérni a szeszipart. A szeszipar részére külön központi szolgálatot kell szervezni, hogy kedvezésben lehessen részesíteni a kivált. Az italmérési engedélyeket is felül kell bíráltni úgy, hogy a jelenlegi protekciónokkal szemben a hadiövezetek és árvák részesüljenek előnyben.

Csalódások. Nehézségek a francia területek helyreállításáról. — A wiesbadeni találkozás.

BERLIN. Dr. Rathenau helyreállítási miniszter a birodalmi gazdasági tanács reparációs bizottságában jelentést tett Loucheur francia miniszterrel folytatott tárgyalásairól. Rathenau jelentése csalódást okozott, miután *Loucheur elienzi a német munkások kiküldését Észak-Franciaország elpusztított vidékeire* és így a német munkáskérdés nem talál kellő megoldásra. Franciaország a 25 ezer faház elkészítésére sem reflektál, a mi arra enged következtetni, hogy *nem akarják, hogy Németország anyagszállítással egyenlítse ki a helyreállítási tartozások egy részét.*

A francia miniszter határozottan kijelentette, hogy az anyagszállításokra vonatkozó megállapodások a maximumát jelentik azon anyagszállítmányoknak, amelyeket Franciaország fizetesképpen elfogad. Rathenau elismerését fejezte ki a francia miniszter wiesbadeni utazása felett, amelyet úgy francia mint külföldi körök elleneztek. Loucheur a legnagyobb objektivitással képviselte országának érdekeit. Az újjáépítés kérdése még nincs megoldva, de reméli, hogy a wiesbadeni találkozásnak folytatása lesz és oly megoldási módot fognak találni, amely Németországra nézve is kedvező.

Angol engedmények

Törökországban.

(A kisázsiai bonyodalom.)

LONDON. Az angol kormány engedményekre hajlandó Törökországgal szemben a görög határ kiigazításán kívül is. Politikai körökben azt hiszik, hogy az Athénbe juttatott demars következtében a tervezett görög offenzíva elmarad.

LONDON. Towshond angol tábornok, Kut el Amara híres védője Hartfordban tartott beszédében azt hangoztatta, hogy ő már a múlt év novemberében tanácsolta a sevresi békeszerződés megváltoztatását, mert Törökország nem élhet Smirna és Trácia nélkül. Véleménye szerint a görögöknek meg kell parancsolni, hogy azonnal ürítsék ki Smirnat, mert Anglia csak így érheti el az indiai határon a nyugalmat.

RÓMA. A Secolonak jelentik Athénből: A görögök Smirnában vereséget szenvedtek. A törökök a várost fenyegetik.

ATHÉN. A görög hadvezetőség azt jelenti, hogy a smirnai harctéren megjelentek az első bolsevista csapatok.

Pétervár a pusztulás városa.

(A szovjet felhívása a munkásokhoz.)

MOSZKVA. A szovjetek központi végrehajtó bizottságának elnöksége felhívással fordult Szovjetország munkásságához és parasztságához és azt hangoztatta, hogy a vörös Pétervár a pusztulás előtt van és olyan a helyzete, hogy fennmaradása lehetetlen. A főváros gyárainak csak egyharmada van üzemben, de ezeknek sincs nyersanyaguk, és fűtőszerekük. Éppen ezért a központi végrehajtó bizottság elnöksége felhívja Szovjetország munkásait és parasztjait, hogy lássák el Pétervárt élelemmel és szénnel.

BERLIN. Egy Pétervárról német kikötőbe érkezett német gőzös legénysége elmondta az orosz fővárosban szerzett benyomásait. Pétervár borzalmas pusztulás képét mutatja. Számos ház leégett. A megmaradt magán- és középületek nagyon rossz állapotban vannak. A kikötő teljesen elárvult. Az utcákon alig látni embereket, az utcák és vendéglők zárva vannak. A kikötőben a német gőzöst az éhező lakosság kitörő örömmel fogadta.

Titulescu főkonzul a vizumkérdésről

(A kölcsönös vasúti forgalom újrafelvétele.)

BUDAPEST. Egy erdélyi hírlapíró felkereste Trifu budapesti román főkonzult, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette: Mindenekelőtt az utlevélkérdésről szeretnék néhány szót mondani. A mostani rendszer megkönnyítése kívánatos volna. Az tény, hogy Budapesten néha egy-két hetet; vagy legalább is pár napot vett igénybe az utlevél láttamozása, ami a kereskedelmi élet lüktetésében jelentős idő. Jelenleg csak egy módon tudunk segíteni a kérdésen, még pedig úgy, hogy ha a magyar hatóságok megszigorítják a Romániába szóló utlevelek kiállítását. Amióta a konzulátus Budapesten működik, nem kevesebb, mint negyvenezer Budapesten kiállított utlevelet kellett láttamoztatnia. Ehhez járul még 37 vidéki hatóság által kiállított utlevél, úgy, hogy végeredményben igen hatalmas szám jön ki belőle. Ezeknek láttamozásával járó munkát a konzulátus nem képes gyorsabban elvégezni, noha minden tisztviselője megfeszített erővel dolgozik. Hogy később nem fogják-e a láttamozást kölcsönösen megkönnyíteni, azt nem tudom, de remélem, hogyha a viszonyok megengedik, erre vonatkozólag is tárgyalások indulnak meg a két állam között.

Vasúti forgalom.

A vasúti forgalom rendes újrafelvétele és kibővítése nincs a közvetlen közel jövő napirendjén. Magánértesüléseink szerint a legutóbbi vasúti tanácskozás eredményét rövidesen átvizsgálja a gyakorlat terére, de erről ezideig nélkülözök minden hivatalos értesítést. A forgalom rendes újrafel-

felvételének súlyos tárgyi akadályai is van: a szénkérdés. Mint minden európai állam, úgy mi is meglehetősen szűkben vagyunk a szénnek, nem is beszélve Magyarországról, ahol a belső forgalom lebonyolítását is nehézségekkel látják el. Ha a szénhiány, ez a közös ellenség megszűnik, akkor helye lesz az új vasúti konferenciának és ezt követően egy kölcsönös megértésen alapuló vasúti forgalomnak.

Kereskedelmi kapcsolat.

A két állam közötti kereskedelmi kapcsolat szorosabbá tétele szintén közös érdek. Ugy Magyarországnak, mint a mi államunknak számos exportcikke van, amivel rontabilissá lehet tenni a kereskedelmi összeköttetést. Kereskedelmi képviselőtünket Budapesten Tatescu kereskedelmi at-tasé látja el, aki gondoskodik arról, hogy a kereskedelmi kapcsolatot lehetőleg fejlesszük. Ami a magántartozásokat és követeléseket illeti, ennek kérdését a trianoni békeszerződés is felöleli. Természetesen ezek csak általános alapelvek, amelyeket a végleges ratifikálás után fogunk gyakorlati tere átvenni és kölcsönös megegyezéssel precizizálni. Dr. Solomon budapesti jogi ügyvívök már huzamosabb ideje itt tartózkodik és előkészíti a likvidáció jogi részét.

— A trianoni béke előadója. Páris. A trianoni békeszerződés ratifikálásáról szóló törvényjavaslat szenátusi tárgyalásán az előadó Raynaud lez.

A megye közegészségügye.

Dr. Bradean főorvos nyilatkozata.

Az Aradi Közlöny munkatársa

ma érdeklődött dr. Bradean Atanáz megyei főorvosnál, a megyebeli egészségügyi viszonyokról. A főorvos a következő információt adta: Különböző helyeken, különböző betegségek, egymástól erősen eltérő lefolyással — ez jellemzi a jelenlegi megyei közegészségügyi állapotokat. A vérhas például, amely csak legutóbb és szokatlan vehemenciával ütötte fel a fejét a halmgyai járás egyes községeiben, így Dumbrava községben, nem mondható súlyos lefolyásúnak és többnyire két százalékos halálozást mutatott fel általában. A kisjenői járás vadászi községében értesülésem szerint előfordultak új esetek, másutt azonban sehol. Kanjaró, szamárköhögés és fiütőmrigygyulladás mutatkozik ugyan szórványosan, de ezekben a betegségekben mindezekig semminemű járványszerűséget nem vettem észre. Tífusz pedig, amely a nyári hónapokban egyébként rendkívül elterjedt betegség, most csak a legminimálisabb esetben észlelhető. Az álmokóros megbetegedések felépése eleinte nagyon nyugtalanítónak látszott, azonban most a legnagyobb örömmel közölhetem, hogy a megyében teljesen megszűnt ez a betegség.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Per egy bérlet körül.

(A járásbírósg elvi jelentőségű döntése.)

Hirt adtunk arról a perről, a melyet Reusz Sándor tett folyamatba. A tényállást röviden ismételjük. A Neuman Testvérek-cég bérbeadta a motorállomásnál levő házát az Aradi Fűrészgyárnak, amely viszont a házban levő korcsmahelyiséget Reusz Sándornak, az épület többi részét Schlésinger Farkasnak adta albérletbe. A bérleti szerződés lejártá előtt Reusz Sándor levelet írt a Fűrészgyárnak, még pedig Schlésinger Farkas igazgató kezéhez címezve, amelyben kijelenti, hogy a bérletet meghosszabbítottnak tekinti. Időközben a Fűrészgyár az egész ingatlan bérleti jogát Schlésinger Farkasra ruházta át, aki nem vette tudomásul Reusz levelét, mert azt nem neki, hanem a Fűrészgyárnak címezte. Amikor Reusz Sándor bérletmeghosszabbítási kérelmét jogerősen elutasították, kiköltözött a kérdéses helyiségből, azonban a bírósághoz keresetet nyújtott be, hogy elvileg döntse el, van-e joga kártérítést követelni? A több év előtt kezdődött ügyet június 15-én tárgyalta utoljára az aradi járásbírósg, de az ítéletet csak nyolc nap múltán, ma délelőtt hirdette ki. A bíróság részben helyt adott a keresetnek és megállapította a felperes kártérítési igényét arra az esetre, ha alperes a jogelődje által felperesnek albérletbe adott helyiségeket a bérleti viszonyok megszüntetését korlátozó rendelkezések megszűnése előtt visszavonja.

Aradon nem vesznek fel teherárut.

(Beszűntetett forgalom az árutorlódás miatt.)

Arad kereskedővilágát tegnap óta élénken foglalkoztatja az a hír, hogy a CFR. vezérigazgatóságát az erdélyi kedvezőtlen időjárás arra kényszerítette, hogy egy időre a külföldi teherszállítást beszüntesse, illetve a lehetőségekhez képest redukálja.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma délelőtt érdeklődött ebben az ügyben az aradi kerületi vasutigazgatóságnál, ahol illetékes tényezők a következő felvilágosítást adták:

— A hírből annyi igaz, hogy az aradi vasutigazgatóság ideiglenesen az üzletvezetőség hatáskörébe eső területeken a kocsirakomány áru felvételét beszüntette. Ez különösen azért volt szükséges, mert a külföldi, főleg a magyarországi kereskedelmi forgalom lebonyolításánál a főállomás: Lökösháza az utóbbi időben rendkívül szűknek bizonyult Románia nagymennyiségű szállítmányainak átvételére. Már hosszú idő óta gyakran fordult elő, hogy

Magyarország nem volt képes befogadni teherárurakományainkat, aminek az lett a logikus következménye, hogy a kocsirakomány áru a határon és a határ előtt hihetetlen mértékben felhalmozódott. Amíg ezek továbbítása, illetve átvétele nem történik meg, az aradi üzletvezetőség területén a további teherszállítási megrendelések eszközését beszüntettük. Jelenleg ez különben is felesleges lenne, mert a már régebben felvett rakományok is szállíthatnivaló hevernek. Ez azonban csak az aradi üzletvezetőség speciális rendelkezése, amelyről természetesen értesítés ment a bucarestii központhoz. Valószínű azonban, hogy ez mindössze csak néhány napig tart s ha a bucarestii vezérigazgatóság nem is küld erre vonatkozólag feloldó rendeletet, három-négy nap múlva hihetőleg korlátolt mennyiségben ismét felvehetnek az aradi üzletvezetőség területén kocsirakomány árut.

Irodalom és művészet.

* Hermelines nő sikere. A nyári színház heteti műsorát a nagy sikert elért Hermelines nő operett dominálja, melyet minden este szép számu közönség hallgat végig, tapsol a főszereplőknek és gyönyörködik az igazgatóság által nagy áldozatok árán megszerzett új díszletekben.

* Vasárnap délután a Szűkölt katonai című népszínmű kerül előadásra mérsékelt helyárák mellett.

* Hétfőn este kerül felújításra hosszabb pihentetés után Rossini vig operája, A sevillei borbély, melyben D'Arin mint Basilló mester ismételtén ragyogtatni fogja énekudását és bő alkalmat nyújt kiváló színészi kvalitásainak érvényesítésére. A címszerepét Róna Dezső, Rosinát Várady Margit, Bartolót Ladiszlaj, míg a többi szerepeket Szabó Gyula és Tóth Böske éneklék.

* Vasárnap délután a téli színházban a Városi Színház színésziskolájának növendékei évszázó vizsgaelőadást tartanak. Színrekerül a Parasztbeccsület c. dráma, a Székkakas c. vígjáték és magánszámok. Az érdekes vizsgaelőadásra jegyek már kaphatók a téli színház pénztáránál.

* Orgona-ünnep. Az aradi zsidó hitközség f. hó 26-iki orgona-ünnepének művészi nivóját nagyban fogja emelni Hoffmann Magda hegedülése. Hoffmann Magda Hoffmann Sándor aradi kereskedő leánya, most végzi a budapesti zeneakadémiát, melynek egyik legzseniálisabb tanítványa. Budapesten már nagy és őszinte sikereket aratott. Hegedűjátéka a szenzáció erejével fog hatni. A kíséretet dr. Szelle Károly látja el. Az orgona-ünnepre már csak csekély számú jegy kapható Pichler Sándor papírkereskedésében (Bohus-palota.)

— Gorodlinszkij Szasa, az ismert zongoraművész, két havi nyári kurzust létesít Aradon. Tanítványok beiratkozhatnak Bloch papírüzletben.

Alkalmi ajándékok legjobb beszerzési forrása a Szépművészeti Szalon (Ortutay-palota.) Régiségek, szőnyegek, képek, szobrok, modern és antik műtárgyak vétele, eladása, cseréltése a bizományi árusítása.

Lemondott miniszter.

BUCURESTI. Petrovici, a közmunkák minisztere lemondott. Politikai körökben úgy tudják, hogy a miniszter azért mondott le állásáról, mert nem kapta meg a működéséhez szükséges anváziakat.

Bucurestii politikai körök értesülése szerint a kormány nem fogadta el Petrovici lemondását, hanem békés megegyezést próbál létesíteni Petrovici és Titulescu miniszterek között.

BUCURESTI. Hivatalosan jelentik: Ferdinánd király Ő Felsége audiencián fogadta Maniu Gyulát, az erdélyi nemzeti párt vezérét. A kormánykörök érdeklődéssel várják Maniu kihallgatásának eredményét, illetve következményeit.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Felbujtás lopásra, de nem rablásra.

(A Horn nővérek betörői a bíróság előtt.)

Ma ítékezett az aradi törvényszék Dávid Ernő, László Gyula, Nagy István és Wekerle József betörők felett, akik februárban behatoltak Horn-nővérek aradi péküzletébe. Az üzlet tulajdonosaira revolvert szögeztek. Majd mikor egy kislány az ajtón zörgött, ijedten futni kezdtek, de már késő volt, mert a rendőrség elfogta őket. Valamennyi egész fiatal ember. Még egyik sem volt büntetve. Mindannyian azzal védekeztek, hogy Bélen István nevű ismerősük bujtotta fel őket a rablásra. Bélen viszont azzal megegyezte magát, hogy ő mindössze a lopásra beszélte rá őket, de nem rablásra. A bíróság a vádés védőbeszédnek elhangzása után a déli órákban vonult vissza ítélethozatalra. Tíz percnyi tanácskozás után Bittó József táblabíró, törvényszéki tanácselnök kihirdette az ítéletet, amely szerint Dávid Ernőt két évre, László Gyulát egy évre és hat hónapra, Nagy Istvánt két évre és Wekerle Józsefet ugyancsak egy évre és hat hónapra ítélte a törvényszék. Bélen Istvánt felbujtás büntetési-

ben mondotta ki bűnösnek és ezért két évre ítélte a bíróság. Az indokolás szerint a bíróság tekintetbe vette a vádlottak fiatal korát és büntetlen előéletét és ezért az enyhítő szakasz alkalmazásával szabta ki büntetésüket. A vizsgálati fogságból három hónapot számított be minden vádlottnak a bíróság.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Az új magyar sajtótörvény.

Tomcsányi miniszter nyilatkozata.

BUDAPEST. Tegnap osztották ki a nemzetgyűlési képviselőknek az új sajtótörvény tervezetét, amely ellentétes véleményeket váltott ki a nemzetgyűlés tagjaiból. Az Andrássy párt mai értekezletén többek között a sajtótervezetet is megbeszéli. Tomcsányi Pál igazságügyminiszter kijelentette tudósítónk előtt a következőket:

— Céлом az, hogy minden képviselő alaposan áttanulmányozza a kérdést. Helyesnek tartom, hogy a pártok megvitatják a javaslatot és csak azután kerüljön az a bizottság elé. Minden kívánságot meghallgatok, jöjjön az bárhonnán is. Mérlegelni fogom az Újságírók Egyesületének észrevételeit is és bizonyos fokig nem zárkozom el a módosítástól.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Feltámadt az öngyilkos.

(A titokzatos orvos-bárónő.)

Munkácsi jelentés alapján megírtuk, hogy Munkács mellett egy erdőben szívenlőtte magát egy úri asszony, akinek hátrahagyott irásából megállapították, hogy azonos a szélhámos albárónővel, akit a kassai törvényszék csalás miatt hat hónapi fogházra ítelt. Az öngyilkos asszony mindenütt mint Ferenczy Natália dr. bárónő adta ki magát és ápolónő korából szerzett orvosi tapasztalatai alapján orvosnőként szerepelt. A múlt héten azután az öngyilkos asszony ismerőseinek és a rendőrségnek legnagyobb ámulatára, megjelent Kassa utcáin. Elmondotta, hogy kórházban kezelték. Állítását egy rendőrrel is igazolta, akivel a kórház kertjében ismerkedett meg. Új ismerőseinek azonban már mint Fischer Olga dr. mutatkozott be. A szélhámos nő személyét a legnagyobb hőmály fedi, annál is inkább, mert a munkácsi rendőrségnek nincs tudomása az öngyilkosságról sem és így a nyomozást ebben az irányban még ki sem terjesztették. Valószínű, hogy az albárónőnek csak annyi köze van az öngyilkossághoz, hogy az eszméletlenül talált nőnek a zsebeibe csempészte iratait azzal a céllal, hogy őt, mint halottat tartsák nyilván. Az ügy tehát még érdekes részleteket fog nyilvánosságra hozni az asszony életéből, aki mindenütt az intelligens urinő benyomását keltette, annyira, hogy egyidőben több kassai uricsaláddal tartott fenn állandó összeköttetést.

Horváth-Sanovics a gyilkos.

(Egy család vallomása.)

DEBRECEN. A debreceni rendőrség a napokban letartóztatta Karakas-Herkei Imre állítólagos bankbizományost, aki ellen család miatt tettek feljelentést. Karakas-Herkei Pécsről szökött Debrecenbe. Tegnap ismét kihallgatták Karakast, aki a következőket mondta:

— Elmondok egy nagy titkot. Én Horváth-Sanovicsal, a Tisza-gyilkosság egyik gyanúsítottjával voltam együtt elfogva. Celláink egymás mellett voltak, így gyakran találkoztunk és nagyon összeharagítottunk. Egy alkalommal elmondotta, hogy Tisza Istvánt ő ölte meg. Két lövést adott le Tiszára és amikor már a földön feküdt a gróf, még egyszer belélt.

A rendőrségen nem hittek a vallomás valóságában. Felszólították Karakast, hogy ha ismeri Horváth-Sanovicsot, adja meg pontos személyleírását. Karakas erre a legrészletesebb személyleírás adta, amely pontosan megegyezik a hivatalos személyleírással. A debreceni rendőrség a vallomásról jegyzőkönyvet vett fel és azt sürgősen felterjesztette a budapesti rendőrséghez.

Circulus vitiosus.**Drágaság az olcsósági hullámban.**

A lapok naponta foglalkoznak a konszolidációval, az áresésekkel és az olcsósági hullámmal. De ugyanezzel megállapítható az, hogy egy férfiruha ma is 1600—2000 leibe kerül, egy pár cipőért 5—600 leit kell fizetni, a női toalettek készítéséért és kalapokért ma is horribilis árakat kérnek a női szabók és mosamodók. Akkor, amikor leszállították a tisztviselők fizetését és a magánhivatalokban is fizetésredukálásról beszélnek, nem szabad figyelmen kívül hagyni ezeket a körülményeket. Magasak a munkabérek, mondják az iparosok, s ez az oka a drágaságnak. Felkerestünk egy szabómestert, aki elmondotta, hogy egy-egy munkásnak 252 leit heti bért kell fizetnie. Az akkordmunkások ennél is sokkal többet keresnek. Egy cipészmeister elmondta, hogy egy jobb cipésmunkás 54 leit keres naponta. Az akkordmunkások 55 leit kapnak egy pár cipő elkészítéséért és hetenként négy-öt pár cipőt készítenek. A cipőfelsőrész-készítő leányok 160—240 leit kapnak hetenként. Szabászok hetenként 280—350 leit keresnek.

A női szabók is a magas munkabérekben látják a drágaság okát. Elsőrangú női munkások 50—60 leit keresnek naponként. Házivarró nők 100 leit és kosztot kérnek naponta. A női munkaerő dotálásánál különös jelenség állott be. Míg a háború előtt a nők fél, sőt negyedannyi fizetést kaptak, mint a férfiak, most, amint a cipő és a női szabóiparban látható, a női munkások fizetése legalább annyi, sőt gyakran magasabb, mint a férfimunkásoké. Nemcsak a munkabérek nagyságával, hanem a nyers-

anyagok tulmagas árával is okolják az iparosok a magas árakat. A munkások hallani sem akarnak a fizetésredukálásról.

— Ha majd olcsóbb lesz a lakás, a villany, a víz, a tej, a tojás, az ételmszer, akkor mi is olcsóbban dolgozunk mondta egy cipész-

munkás munkatársunknak. Ezzel szemben a falusi gazda úgy vélekedik, hogy ha olcsóbban kapja a csizmát, olcsóbban adja az ételmszert. Nehéz itt igazságot tenni. Csak a megértés, a józan belátás fogja meghozni a teljes konszolidációt.

Budapesten felmentett aradiak.

(Egy valuta-affér epilógusa.)

Az elmúlt év nyarán, miként azt annakidején megírtuk, a budapesti katonai nyomozók a Keletipályaudvaron őrizetbe helyezték Tolnay János és Steinfeld Imre aradi lakosokat, akik körülbelül egymillió 800 ezer korona értékű idegen valutát szállítottak megbízásból Budapestre. Az aradi fiatalembereket előzetes letartóztatásba helyezték, a náluk talált pénzt elkobozták és megindították ellenük az eljárást. A vizsgálat során furcsa dolgok derültek ki a katonai nyomozókról. Tolnay János és Steinfeld Imre azoktól a katonai közegektől, akik a náluk talált pénzt befoglalták, nyugtát kaptak, amelyben elismerik, hogy 800 ezer korona értékű valutát foglaltak le. Az aradi fiatalemberek a rendőrségen jegyzőkönyvbe mondták, hogy ők még egyszer annyi idegen valutát vittek Budapestre, mint amennyinek átvételét a nyomozó közegek elismerték. Ez különben a vizsgálat folyamán megerősítést is nyert. A rendőrségről az ügy a budapesti királyi ügyészséghez került, amely megindította az eljárást hűtlen kezelés és sikkasztás címén a katonai nyomozó kö-

zegek ellen, akiket le is tartóztartott. Idővel Tolnay Jánost és Steinfeld Imrét a budapesti törvényszék vádtanácsa ideiglenesen szabadlábra helyezte, mert nem látott fennforogni okot arra, hogy a két aradi fiatalember továbbra is vizsgálati fogságban maradjon. Steinfeld Imre azután visszatért Aradra, hogy bevárja ügyében a főtárgyalást. Néhány nappal ezelőtt Steinfeld Budapestre utazott, hogy jelen legyen a főtárgyaláson. A budapesti büntető törvényszék tegnap tartotta meg a főtárgyalást az aradiak valuta-ügyében. Miután a bizonyítási eljárás során beigazolást nyert, hogy Tolnay János és Steinfeld Imre az idegen valutának Budapestre való szállításával semmilyen törvénybe ütköző cselekedetet nem követtek el, mindkettőjüket a vád és következményei alól felmentette és ezzel teljesen rehabilitálta. Steinfeld Imre a felmentő ítéletről ma táviratilag értesítette Aradon lakó hozzátartozóit. A lefoglalt és azóta bünygyi zárlat alatt levő összeg kiadatására nézve még nem történt döntés.

Orvosok távozása — engedélyivel.

(A megyei orvosok sérelme.)

A Clujon (Kolozsváron) megtartandó orvosi kongresszus ügyében az aradvármegyei orvosi hivatal a holnapi nap folyamán összehívja a megyei közegészségügyi bizottságot. Az ülés tárgysorozatát is összeállította már a megyei orvosi hivatal. Eszerint elsősorban a kongresszusra kiküldendő delegáltak névsorát fogják összeállítani, azután az új megyei közegészségügyi bizottságot fogják megszervezni. A közegészségügyi bizottság holnapi ülésén végleg megszüntetik a csucsi orvosi körzetet és ezzel szemben a legutóbbi megyei közigazgatási bizottsági gyűlés határozatának eredményeként a régi háromalmási orvosi körzet újbóli felállítását is tárgyalás alá veszik. A holnapi ülés ezenkívül nagyfontosságú lépést is készítenni. Az aradmegyei orvosi hivatal ugyanis nemrég arról értesítette a cluji (kolozsvári) közegészségügyi főfelügyelőség, hogy a regatbéli Legea Sanitura (egészségügyi törvény) szerint hivatalban levő orvosi működési helyéről legfeljebb csak huszonnégy órára távozhatik el, de így is csak a megyei főorvos engedélyével. Miután ezt a várható intézkedést az aradmegyei orvosok sérelmesnek találják, a közegészségügyi bizottság

memorandumot terjeszt a kongresszus elé, hogy ezt az intézkedést módosítsák. A cluji (kolozsvári) orvosi kongresszus nagy súlyt helyez a tervbe vett közegészségügyi minisztérium felállítására. Ebben az irányban valószínűleg felterjesztést fog intézni a minisztériumnácnhoz.

A marienbadi találkozó.

(Megkezdődtek a cseh-magyar tárgyalások.)

PRÁGA. A magyar delegáció tegnap délután Marienbadba érkezett. Később autón megérkezett a csehszlovák delegáció is. Benes cseh külügyminisztert a felesége is elkísérte. Mindkét delegáció a Mire Monta kastélyban szállt meg, ahol a tárgyalások megkezdődtek.

PRÁGA. A cseh lapok élénken foglalkoznak a marienbadi tárgyalásokkal. Az agrárius Vecser, kijelenti, hogy a magyaroknak minden kalandos tervükről le kell mondaniok s mindenekelőtt le kell mondaniok arról a szándékukról, hogy Szlovákiának, vagy Ruszkakrajnának egy részét visszaszerezzék. Egy különösen demokratikus szelleműl áthatott Magyarországgal mindenkor készek vagyunk együtt működni. A Csesko Szlovo írja: Ha IV. Károly még egyszer vissza próbálna térni Magyarországra, ennek Magyarország blokálása,

esetleg megszállása volna a következménye. Az exkirályt ezenkívül elfognák és kiadnák a jugoszlávoknak, akik egy adriai szigetre internálnák.

BÉCS. Szerdán Karlsbadba érkezett Pasics szerb miniszterelnök. A lapok azt írják, nem lehet tisztán látni, vajjon Pasics karlsbadi tartózkodása a marienbadi tanácskozásokkal valamilyen összefüggésben áll-e? A tárgyalásokon megoldandó kérdések terjedelmé oly nagy, hogy valószínűleg újabb találkozásra lesz szükség. Az új tárgyalás valószínűleg Magyarországon lesz.

LEGUJABB.

(A szerb alkotmány.) Belgrad. Az alkotmányozó gyűlés június 26-án véglegesen megszavazza az új alkotmányt. Június 28-án Sándor régensherceg atyja nevében le teszi a királyi esküt. Az alkotmányozó nemzetgyűlés ezután mint törvényhozó nemzetgyűlés működik.

(Havazás Debrecenben.) Debrecen. A városban és környékén 25 kilométeres körzetben tegnap este és a mára virradó éjjel havazott. Tegnap estig jeges és havas eső volt, amely a szőlőkben súlyos károkat okozott.

(Hegedüs Loránt a newyorki egyetemén.) Newyork. Amerika egyik legnépesebb egyetemének, a newyorki Columbia Universitynek vezetősége elhatározta, hogy Hegedüs Loránt magyar pénzügyminisztert meghívja az egyetemre, hogy pénzügyi rendszeréről előadásokat tartson. A meghívó levelet az egyetem rektora már elküldötte Budapestre.

(A német munkások Moszkva ellen.) Berlin. A német bányamunkások giesseri kongresszusa nagy többséggel elvetette azt az indítványt, hogy a kongresszus csatlakozzék a III. Internacionáléhoz. Kétszáz szavazattal szemben mindössze 7 szavazatot adtak le Moszkva mellett.

(Megnyült az új parlament.) London. Amikor az angol királyi pár megérkezett Belfastba, nagy tömeg volt az utcákon, amely a királyi párt lelkes ovációban részesítette. György király az új városházán megnyitotta. Északírország parlamentjét. Ulster első miniszterelnöke sir John Craig lesz.

— MEGEGYEZÉS FELSŐSZILÉZIÁBAN. Opatov. A szövetségközi bizottság és a felszüléziai német védőcsapatok között legközelebb létrejön a megegyezés. Hőfő tábornok erre vonatkozó tervét már átnyújtotta Henetter, angol tábornoknak és ebben Felsősziléziának fokozatos kiűrését javasolja. Berlin. A német birodalmi kormány az antant felhívására elrendelte a felszüléziai német csapatok visszahívását.

HIREK.

A CFR. villamosítása.

(Egy mérnök tervezete.)

BUCURESTI. Leonida mérnök az *Energia* című szaklapban tervet közöl a CFR. vonalainak villamos üzemre való átalakításáról. A tervezet szerint Romániának annyi ki nem használt erőforrása van, hogy azok segítségével a villamosítást igen könnyen meg lehetne valósítani. A mérnök tervezete ismerteti azokat az előnyöket, amelyekkel a CFR. villamosítása járna és azt állítja, hogy az átalakítást öt éven belül keresztül lehetne vinni. Vasúti körökben a tervezetet igen élénk érdeklődéssel kísérik és maga a kormány is hamarosan komoly megfontolás tárgyává teszi a kérdést.

— A bucaresti magyar követéségről. Bucaresti. Hory András a magyar kormány bucaresti teljhatalmu megbízottja Budapestre utazott. Távollétében a követség ügyvezetését Szentirmay követségi titkár látja el.

— Németországban havazott. Berlin. Középnémetországban több helyen havazott. A gyümölcsökben óriási a kár.

— Oseh—jugoszláv katonai egyezség. Prága. A Tribuna értesülése szerint legközelebb jugoszláv katonai bizottság érkezik Prágába, hogy a Csehszlovákia és Jugoszlávia között megkötött katonai konvencióval összefüggő ügyekről tárgyaljon.

— Wrangel-csapatok Pozsonynál. Pozsony. Itt elterjedt hírek szerint Wrangel hadseregének Boszniában elhelyezett részét Pozsony vidékére szállítják.

— Verekedés az olasz kamarában. Róma. A Stephani-ügynökség jelenti: Az olasz kamarában a szociálista és fascista képviselők összeverekedtek. A botrányt azzal fejezték be, hogy az egyik az ülést felfüggesztette.

— A magyar lapokat beengedik Csehországba. Prága. A magyarországi hírlapok Csehországba való bevitelének tilalma megszűnik. A cseh kormány ugyanis köriratot adott ki, amely szerint valamennyi magyarországi hírlap postai szállítási tilalma a legközelebbi hetekben megszűnik.

— D'Annunzio újabb államcsínyt akar. Bécs. A Wiener Tageblattnak jelentik Triesztből: D'Annunzio újabb államcsínyt akar elkövetni Fiumében. Az olasz kormány már előre értesült erről s hogy minden zavart megakadályozzon, D'Annunziókat Fiumében maradt legionáriusait felügyelet alá helyeztette.

— ELITÉLTÉK HÖLZ KOMMUNISTA VEZÉRT. Berlin. A büntetőbíró egy órai tanácskozás után Hölz kommunista vezért hazaárulás, emberölés, robbanó anyagok használata miatt életfogytig tartó fegyházra ítélte.

— Jégeső a Hegyalján. Tegnap este olyan hírek terjedtek el Aradon, hogy a Hegyalja több részén hatalmas jégeső pusztította el a szőlőtermés nagy részét. A hírek azonban túlzottak voltak. A Hegyalján esett ugyan légt, amely azonban csak Ménesen okozott a szőlőkben nagyobb kárt.

— Uj cigaretta a koronázás alkalmából. Bucaresti. Az alba-juliai (gyulafehérvári) koronázási ünnepségek alkalmából a oluji (kolozsvári) dohánygyár „Corona” névvel új cigarettát hoz forgalomba.

— Szigorúan büntetik a csempészést. Az aradi törvényszék Balteanu Fag táblabíró elnöke alatt működő határátlépési és csempészeti ügyeket tárgyaló hármastanácsa ma több határátlépési ügyben hozott ítéletet. Pálffy Bálint erdeisi lakos a magyar határon 80.000 leit akart átcsempészni, de a határőrség elfogta és elkobozta tőle a pénzt. Pálffy a ma délelőtti tárgyaláson elmondta, hogy ez az összeg évek alatt összekuporgatott vagyona volt. Magyarországra költözött és magával akarta vinni pénzét. A bíróság nem fogadta el Pálffy Bálint védekezését és helybenhagyta a pénz elkobzását, sőt még ötezer lei pénzbüntetéssel sújtotta Pálffy.

— A Dunába ugrott a völégénye szemelattára. Budapest. Egy dunai hajó fedélzetéről a vízbe ugrott egy Szabadi Anna nevű urileány bankhivatalnok völégénye szemelattára. Az urileány hamarosan eltűnt a hullámokban. Tettét azért követte el, mert összejordult völégényével.

— Szerencsétlenség a gyermekmenhelyen. Jánoska János 3 éves fiú a gyermekmenhely fürdőszobájában egy otffelejett marólugdarabot lenyelt. Az azonnali gyomormosás már nem segíthetett a szerencsétlen gyermekén, aki néhány óra múlva meghalt. A hatósági orvos jelentése alapján az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását és a nyomozás megindítását a felelősség megállapítása végett.

— Uj adók az 1920-ban vásárolt árúk és ingatlanok után. Bucaresti. A pénzügyminiszter legutóbbi rendeletet adott ki, amely szerint mindazok a kereskedők és magánosok, akik az 1920. évben 500.000 leinél magasabb összegért árut, vagy ingatlant adták el, vagy vásároltak, a vételről vagy eladásról pontos nyilatkozatot adjanak az illetékes hatóságoknak. A nyilatkozatokat június 30-ig kell benyújtani, hogy a megjelölt adókat kivethessék. Aki a bejelentést idejében nem teljesíti, a rájuk eső adó 50 százalékát és külön tízezer lei pénzbüntetést fog fizetni.

— Eljegyzés. Özv. Rézer Ottóné leánya, Bözsike és Fruch Béla jegyesek.

— Nagy bányakatasztrófa. Dortmund. A montenisi bányákban e hó 21-én délelben óriási katasztrófa történt. — Az egyik bányában a bányalég felrobbant. Hajnali 3 óráig 71 halottat hoztak ki a bányából. A szerencsésen túl jártak közül még heten haltak meg a kórházban. A bányában még nagyon sok munkás van, noha a környékbeli bányák mentőszemélyzete mindent megtesz, hogy a tulajdonképpeni tűzfészket eljérje. Eddig még nem sikerült a tűzfészket eljérni s az a veszély fenyeget, hogy újabb robbanás történik. A legutóbbi jelentések szerint a halottak száma 130-ra tehető. A kár tetemes. A bányákban hosszabb ideig nem lehet dolgozni. A katasztrófa idején 1800 bányász tartózkodott a helyszínen.

— A Berlinkey-kormány kéri felelősségrevonását. Budapest. A Berlinkey-kormány volt két tagja: Buza Barna és Vass János beadványt terjesztettek a magyar nemzetgyűlés elé, amelyben arra kérik, hozzon határozatot felelősségrevonásuk ügyében. A beadványt Giesswein Sándor átnyújtotta a nemzetgyűlési elnöknek.

— Külföldi átutalásokat legjutányosabban eszközöl Lloyd Bank Arad Minorita-templommal szemben.

— Szerbia ratifikált. Belgrád. Sándor szerb régensherceg kedden aláírta a trianoni békeszerződés ratifikálását jóváhagyó dekrétumot.

— A becsületes megtaláló póré a jutalomért. Bucaresti. A tocucsi törvény szerk a napokban érdekes kereslettel foglalkozott. Saniolovici bankigazgató nemrég egy értékes irattáskát veszített el. A bankigazgató a hírlapokban közölte, hogy tízezer lei jutalmat ad annak, aki az irattáskát megtalálja és eljuttatja hozzá. A táskát egy könyvkereskedő találta meg és átadta a bankigazgatónak. A könyvkereskedő csak később értesült arról, hogy a becsületes megtaláló részére tíz ezer lei jutalmat tűzött ki a bankigazgató, akitől az összeg megfizetését követelte. Saniolovici azonban a jutalomdíjat nem fizette meg s így perre került a dolog. A törvényszék még nem hozott ítéletet az érdekes perben.

— A debreceni templomgyalázók. Budapest. A büntetőtörvényszék statáriális bírósága Korpády táblabíró elnökletével ma megkezdte a debreceni templomgyalázó pécsi kommunisták büntetésének tárgyalását.

— Gyorsvonat Budapest és Belgrád között. Budapest. Julius elsején megindul a vasúti forgalom Magyarország és Jugoszlávia között a szabadkai tanácskozások eredményeként. Belgrád és Budapest között gyorsvonat fog közlekedni, mely Budapestről Prágáig megy és onnan Németországba. Ezenkívül Jugoszláviából személyvonatokat indítanak Budapestre. Egyszerre négy vonalon indulhat meg a forgalom Magyarország és Jugoszlávia között. A jugoszláv delegátusok elleneztek, hogy a csomagvizsgálat a vonaton történjék. Végül abban állapodtak meg, hogy a csomagvizsgálat Kelebian kiszállóállomáson lesz.

— Oradea-Maren (Nagyváradon) is látták a lágymányosi áldozatot. Budapest. Gál deiektiv, aki a román hatóságok közvetítésével Oradea-Maren (Nagyváradon) a lágymányosi gyilkosság ügyében több tanút kihallgatott, tegnap visszaérkezett Budapestre. Elmondotta, hogy a kihallgatott tanúk azt vallották, hogy május 15-ike körül látták Popovicsot, a lágymányosi áldozatot Oradea-Maren (Nagyváradon), de nincs kizárva, hogy a személyben tévedtek.

— Uj földrendés Messinában. Róma. Messinában és Reginában földalatti morajról kísért több földlökést éreztek. A lakosság egy része a szabad ég alatt tanyázik.

— Tíz évi börtönrre ítélte honvédtábornok. Szabadka. A szerb igazságügyi hatóságok eljárást indítottak Ybl Miklós lovag, volt honvédtábornok, zombori katonai parancsnok ellen, akit azzal vádoltak, hogy a háboru elején Zomborban egy szerb kereskedőt árulással kivégeztetett. A volt tábornokot letartóztatták s először a szabadkai ügyészség fogházában hejyezék el, később, mivel széllüdes érte, a lakásán őrizték. Két hónappal ezelőtt a szabadkai hadosztálybírósa feimentette az öreg generálist, a polgári büntetőbíró azonban tegnap tíz évi fegyházra ítélte.

— A tótföld élelmezési krízise. Prága. A Bohémia című lap értesülése szerint az állami közgazdasági tanácslásán Zimak szenátor rámutatott a tótföldön uralkodó zavaros közgazdasági viszonyokra és különösen élesen kritizálta az élelmezési és a terv nélküli kereskedelmi politikát. A szenátor ki-
teltette, hogy a tótföldre az előirt 36 ezer vaggon lisztből csak 6 ezer vaggon szállítottak.

— Al-okirattal megszöktetett pénzhamisítók. A galaci főügyészség szenzációs ügyben nyomoz. Nem olyan régen történt, hogy egy Vasille Georgiu nevű egyéni pénzhamisítását öt évi fegyházra ítélték. Az elítélt felebbezett, közben a targu-magurelei hatóságok Georgiunak az átkísérését kérték, hogy néhány más természetű ügyben kihallgassák. Míg a nevezett Targu-Magureleiben volt, az ottani ügyészség hivatalos megkeresést kapott a galaci főügyészségtől, miután a felebbezésnek a bíróság helyt adott, azonnal helyezze szabadlábra Georgiut. Szabadon engedték és ő sietett elűnni a láthatárról. A hatóságok most az okirathamisítókat keresik.

Öreg ember — nem vén ember

Öreg asszony — nem vén asszony.

Szereplők: egy idősebb özvegy urilember és egy özvegy urilasszony. Előzmények: az özvegy urilember már régóta udvarol az özvegy urilasszonynak, aki arról ismeretes az aradi korzón, hogy nagyon fiatalosan öltözködik és az arcáról lehervadt rózsákat mesterséges színekkel akarja pótolni, ami hála a modern kozmetika vívmányainak, részben sikerül is. A viszony már egy éve tart. És mint az özvegy urilasszony mondja „volt becsületesre ígerte az a csirkefogó, hogy elvesz feleségül.” Ebből az idézetből láthatjuk, hogy még sem veszi el. Itt kezdődik a dráma.

Az özvegy urilasszony hiába várta az özvegy urilembert a megbeszélés találkahelyen, nem jött. Megeredt az eső, de nem törődve vele, a főtéren lakó özvegy urilember lakása elé sietett és fel s alá sétálva várt. Nem kellett sokáig várakoznia, az urilember kijött.

— Miért nem voltál ott? — kérdezte idegesen az urilasszony.

A férfi zavarba jött, dadogott valamit, végre kinyögte, hogy tegnap... völégény lett.

— Te csábító! kiáltotta a nő és oly súlyos kifejezéseket használt, hogy azokat a háborus gyártmányu toll nem bírta el. Az eső zuhogott. Néhány perccel azeiótt alig néhány ember lézengett az utcán és mosi? A tömegnek inon szimatja van a szenzációk iránt. Már vas-tag embergyűri vette körül a veszekező párt.

— Ha nem megy el, azonnal rendört hivalok, kiáltotta idegesen a férfi. De önagysága nem ijedt meg és magasra emeit esernyővel közeledett ellenfeléhez. Az pedig látva a veszedelmes helyzetet, hirtelen visszavonult lakásába. De a tömeg, amelyben nagy hajlandóság van arra, hogy a dolgokat egyoldalú információk alapján ítélje meg, fenyegetően kezdett viselkedni az urilember ellen. Szitkok röpököttek és öklök smeikedittek a levegőbe. Az urilember az ablakon keresztül ezt látva, elhatározta, hogy visszaszerzi a tömeg előtt elvesztett presztizsét, még pedig úgy, hogy ki-rohanással fogja legyőzni ellenfelét. És ki is rohant. Ellenfele remült sikoltozás-sal menekült a bottal hadonászó hős elől, miközben mind a ketten kiáitozva emlegették a rendőrséget. A tömeg hangulata egyszerre megváltozott. Előbb ellenségesen viselkedett a férfi iránt, most neki adott igazat. Hiába, a győző az igazság!

Utazás a milliós örökségért.

(Per a negyvenezer koronás autót miatt.)

Telecsán Milánnak milliós örökség ügyében kellett Aradról az erdélyi vonattal Szovátra utaznia. A véletlen úgy hozta magával, hogy Telecsán lekéste a vonat indulási idejét. Az ügy halaszthatatlan volt számára. Éinek idején felköltötte Mairovitz imre autófuvározási vállalkozót és arra kérte, hogy vigye el autóját Dévára, ahol talán sikerül utólréni a vonatot. Az autótállalkozó felkelt az ágyból, kabátot vett magára és azonnal nekiindult az utnak. Mikor beértek a dévai pályaudvarra, a vonat már nem volt ott. Telecsán arra kérte Mairovitzot, hogy menjenek Alba-Juliára (Gyulafehérvárra), talán ott sikerül elfogni a vonatot. Ott sem volt szerencsésük, mert itt csak a vonat továtűnő füstjét látták eloszlan. Innen Telecsán kivánságára Szovátra mentek, hova Telecsán eredetileg eljutni kívánt. Itt Telecsán visszaküldötte az autót és tízezer koronát adott Mairovitznak, aki mikor hazajött beperelte az aradi járásbírósnál Telecsán Milánt, mert az autódíjszabás kilométerenként negyvenöt koronában van megállapítva, ami Aradtól Szovátraig 870 kilométer után 40240 koronát tesz ki. A közlekedési perek tekintet nélkül az összeg nagyságára a járásbírósnak hatáskörébe tartoznak. Így került ma az ügy dr. Széll Lajos járásbíróhoz, aki elrendelte a bizonyítás kiegészítését és szakértők meghallgatását.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Modepreis.

Nők divatversenye a bécsi versenyterem.

BÉCS. Idén futották másodszor a divatdíjat, a Mode-preis-t, amelyet tavaly huszonhét előkelő bécsi divatcég alapított. A verseny nem volt érdekes. Mindenki tudta előre, hogy a favorit Votinius nyer. Ugy is volt. A magyar Pölöskei ménes lovát Nagy diadalmasan vitte be elsőként. A könyvesek egyre másfelet fizettek, a totó még annyit sem. Nem voltak nagy nyereségek, de veszteségek sem és ezért a tribünök is nyugodtak voltak. Illetőleg azt mégsem lehet mondani, legfeljebb sport szempontból voltak azok. A sok új szenzációs toalette, amelyet a nők a Modepreisre tartogattak bemutatónak, ritka pazar látványt nyújtott. Lehetetlen a temérdek gyönyörű toalette részletesen ismertetni, de néhány bizonyára közérdeklődést fog kelteni. A lótulajdonos felesége, Borosné kék crepe-Georgette ruhája, fekete selyem cape-je és chinchilla galléria eiragadó látvány volt. Rothschild Ciarisse báróné barna crepe de chine ruhában, sarki ruhával és fekete — taftszallagos — kalapban jelent meg. Cunninghame ezredes, az angol katonai misszió főnökének felesége szürke rojtos ruhában, szörnyes galléros velour-cape-ben és szürke crepe de chine kalapban volt. Kitty Schönborn grófnő fe-

kető selyemruhában, fekete kalappal. Nagy feltűnést keltett Mérsáros Giza fekete charmeuse ruhája point de lace munkával és piros alsó ruhával, valamint fekete selyem cape-je. Rendkívül decens volt Vally Geiger kisasszony homokszínű crepe de chine ruhája széles gallériával és piros belésű övével, valamint virágdíszítésű teracotte kalapja és hatalmas menyét stolája. Maria Ley az ismert színésznő, kék-zöld-csíkos selyemruhában és nagy kalapban jelent meg. Liane Haidt pedig fekete-fehér crepe de chine cape-ben. Hasábokon keresztül lehetne folytatni ennek a káprázató látványnak az ismertetését, de a toll ugys képtelen ennek a pazar képnek vetítésére. Gyönyörű volt a freudenauji Modeschau és akik a remélt sportélvezettől elestek, a gyönyörű új toalettek képében találtak méltó kárpótlást.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Közgazdaság.

A valutapiac.

Június 22. Zürichi zárlat: Berlin 840, Hollandia 19690, Newyork 592, London 2221, Páris 4755, Milano 3150, Prága 840, Budapest 237,5, Zágráb 400, Bucaresti 945, Varsó 40, Bécs 112,5, osztrák lebélyezett korona 98.

Bécsi valutakurzusok: Márka 989, leu 1100, lira 3440, francia frank 5550, svájci frank 11650, dollár 683, szokol 945, angol font 2580, dinár 1890, magyar korona 281, lengyel marka 45. Kiszámlások: Zágráb 475, Berlin 987, Prága 947, Budapest 279, Bucaresti 1100, Milano 3450, Svájc 11687, Varsó 45, New-York 690, London 2595, Páris 5575.

Június 23. Zürichi nyitás: Berlin 835, Newyork 592, Milano 2945, Prága 810, Budapest 235, Zágráb 400, Bucaresti 930, Varsó 37, Bécs 110, osztrák lebélyezett korona 86.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 830, angol font 955, dollár 257,5, francia frank 2050, marka 365, lira 1270, osztrák korona 37,5, rubel 55, leu 400, szokol 365, dinár 670.

Aggodalomra nincs ok.

(Alföldy Pál a terméskilátásról.)

Az utóbbi időben beállott esőzések miatt sokan aggodalommal néznek az idei termés eredménye elé. Felkerestük Alföldy Pált, az Aradmegyei Gazdasági Egyesület igazgatóját, aki a következőket mondotta az idei terméskilátásokról:

— Aggodalomra nincs ok. A lábbonálló gabonának egyáltalán nem árt az eső, sőt az eső által nagyon szépen fejlődik. A tengeritermésnek szintén előnyére válik az esőzés. A nedves időjárás kizárólag a szőlőtermésre van káros hatással, mert nedves időben a szőlő nem fejlődik eléggé és a kártékony gombák sokkal könnyebben terjednek, mint száraz időben.

— Szállítási könnyítések és árúbiztosítás az országos mintavásárra. A eluji (kolozsvári) országos mintavásár irodája a vásári anyag összegyűjtésének és értékvédelmének igen fontos kérdését tudta megoldani. Egyrészt az áruk vasuti szállítására nézve a CFR-től 50—70 százalékos díjkezdményt szerzett. Másrészt az Erdélyi automobil szállítási részvénytársasággal megállapodott, hogy ez a szerződéses megbízottként teljesítése az áruknak a vasuti állomásról a vásár színhelyére való szállítását. A szállítás díjait versenytárgyalás alapján szabták meg, s így se túlkövetelésnek, se árfokozásnak, se egyéb esetlegességeknek a beszállítás díjtételei tekintetében a vásár résztvevői kitéve nem lehetnek. Hasonlóan gondoskodás történt az áruk tűzkár elleni biztosítása iránt is. A kiállítóknak ez ügyben közvetlen a vásáriróda-hoz kell fordulniok.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Az ideális férfiszépség.

(Autócsempész mérnök az aradi törvényszék előtt.)

Érdekes ügyet tárgyalt ma az aradi törvényszék Balteanu Fag táblabíró elnöklete alatt működő határelépőket büntető hármastanácsa. A múlt napokban a fogházörök egy feltűnően elegáns bécsi mérnököt kísértek le a cellába, aki két autóból csempészett be Romániába és azokat itt eladta. A mérnök Bécsből jött két autóval. Csodálatosképen minden akadály nélkül hozhatta magával az autokat. Az osztrák hatóságok nem gördítettek akadályt a kivitel elé, a magyar határörök pedig észre sem vették, mikor a két autó átrobogott az országon elegáns utasaival együtt, sőt még a román határrendőrök is megelégedtek az utlevél egyszerű felülvizsgálásával. A bécsi mérnök Aradon az állomásparancsnokságnál lepecsételtette utlevelét és autóival keresztülment Erdélyen. Bessarábiába érkezve ugylátszik, már kellemetlenekké kezdtek válni számára a gépkocsik és egy ottani városkában eladta azokat egy török gyárosnak 5000 török arany líráért. A pénzt elrejtette kabátjában vissza akart menni az expressszel Bécsbe, de a kurticsi határőrség felismerte és beszállította az ügyészség fogházába. A nála levő 5000 török aranylírát elkobozták.

A mérnök ideális férfiszépség. A nadrágja élesrevasalt. Lakkcipő van a lábán. Puha nyersselyeming és panama kalap van rajta. A mai tárgyaláson az általános kérdésekre elmondta, hogy Krachmalinkov Alexandernek hívják. Konstantinápolyban született, olasz állampolgár és jelenleg bécsi lakos. Huszonnégyéves, most nősült. Egy szer volt büntetve párbajvétségért. Megértette a vádat, de abszolúte nem érzi magát bűnösnek, mert

senkit nem károsított meg az automobilok áthozásával. A gépkocsikat nem román valutáért adta el, szóval nem román államjegyeket akart kicsempészni az országból. Balteanu elnök felolvasta a kurticsi határrendőrség jegyzőkönyvét, amely szerint akkor, mikor a mérnök ájtott a határon, nyilatkozatot vettek tőle, hogy az autót vissza fogja hozni. Krachmalinkov ezt tagadta. A bíróság ennek a kérdésnek eldöntéséig felfüggesztette a tárgyalást és megkereste sürgönyileg a kurticsi várnagyot, hogy a sürgöny előreláthatólag holnapra megérkezzen és a tárgyalást akkor újból megkezdik. A bécsi mérnököt addig fogva tartják.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

LEGUJABB.

(Károly exkirály Kortuban.) Zürich. A La Suisse című lap értesülése szerint Károly exkirály Kortuban szándékozik megtelepedni.

MOZI.

* A mozgóképszínházak műsora. Június 24-én az Apollóban: Szeszély. Társadalmi dráma. — Az Uránliában: Gróiné és cigányprimás. Társadalmi dráma.

* Szeszély. (Star-film az Apollóban) Péntektől kezdve az Apolló színház új filmszenzációt mutat be. Szeszély a címe ennek a nagystílusú filmnek, amelyet Stein József és Forró Pál kiváló filmírók ültettek át filmre mestersen megkonstruált meseszöveg keretében. A dráma szüzséje dióhéjba foglalva: Lord Gaston és szép barátnője nagy társasággal vadászaton vannak. A faluban épen nagy lakodalom van. A völgegy megteszik a lord barátnőjének és elhatározza, hogy magával viszi a városba. A szegény fiú nem tud ellentálni a követi a gyönyörű nőt a városba, aki a szép hölgy szeszélyének áldozata lett. A városban nagy művész lett, de nem birta kintzója szeszélyeit elviselni és megtörve visszament falujába elhagyott feleségéhez, hol újra a boldogság várt rá. A főszerepet Igalits Sandy, a kiváló művész nő játsza, aki nemcsak hódító szépségével, de művészi játékával nyújt kiváló alakítást. A dráma cselekményét érdekesebbé teszi a millő, melyben lejátszódik. Csodás tájak panorámája bontakozik ki szemünk előtt. A kép megrendezése a Star filmgyár érdeme, amely fölülmúl minden eddigi hasonló zsánerű filmet.

* Gróiné és cigányprimás. (Társadalmi dráma az Uránliában.) Az Uránli színház péntektől kezdve új filmújdonágot mutat be. Drámai eseményektől és indulatoktól fűtött mozijáték, melynek kereteit előkelő társaságok millióje adja s maga a cselekmény rendkívül izgalmas és érdekfeszítő moztörténetek közé tartozik. Egy csodaszép nő áll a forró drámai összeütközések homlokterében s rendkívül szövevényesen szövődnek körülötte a titokzatos és meglepő történések, amelyek elejétől végig szinte lebilincselik a néző figyelmét. E csodás drámai filmet megelőzőleg „Mancika” cím alatt egy rendkívül bájos vígjáték játszódik le Lóth Ilával a főszerepben, akinek nevét leledhetetlen alakításai tették ismertté.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF

Az új milliomos.

(Hat millió idegen valuta egy kas-télyban.)

BÉCS. Hlavinka Ferenc bécsi lakos, az osztrák-magyar bank volt tisztviselője nemrég harminc szobából álló villát vásárolt, melyet pazar pompával rendezett be. Hlavinka régebben szegény ember volt, aki gyermekeinek még cipőt sem tudott vásárolni. Gyanússá válván a nagy fényűzés, amit folytatott, egy napon a különféle hatóságok emberei vizsgálatot tartottak a villában és legnagyobb meglepetésükre, több mint hat milliót találtak külföldi valutákban. Hlavinka a nagy pénz eredetéről azt vallotta, hogy szerencsés börzespekulációt folytatott s mivel az osztrák koronának nincs értéke, vagyonát idegen valutákba fektette. A hatóságok az egész szereményt lefoglalta és ha egyéb baja nem is lesz Hlavinkának, a valutaszpekulációval szerzett vagyonból akkora adót szednek be, hogy alig marad meg néhány ezer osztrák koronája.

Pórujárt szellemeskedő.

A „Cri de Paris“ érdekes történetet mesél el, amelynek főszereplői: a francia tigris Clémenceau egy valódi buldog és két fiatalember. Mauriac városka egy elegáns szállója előtt minap jólöltözött fiatalember jelent meg pórázon hatalmas buldogot vezetve. Egy véletlenül arra haladó dandinak föl-tűnt az óriási kutya és szomszédjához fordulva hangosan megjegyezte: „Bámulatos, hogy a buldog pofája mennyire hasonlít Clémenceauhoz.“ A fiatalember erre szó nélkül megfordult és két hatalmas pofont mért a szellemes, összehasonlító aperszű szerencsétlen szerzőjére. „Ezentul tisztelje jobban hazája nagyjait“ — szolt hozzá leckéztető hangon — most mesterére talált. Én Clémenceau fia vagyok.“ A fiatalember erre nyugodtan tovább sétált, magára hagyva a pofonvert dandit.

Circus Kratil

Instalat Piata Stefan cel Mare (Béla-tér). Ma és a következő napokon nagy megnyitó-előadások gazdag 20 szám-ból álló műsorral. Saját zene. Villamos világítás. Jól fedve. Vasárnap és ünnepnapokon délután 4 órakor Matiné. 2536

Gazmadiák figyelmébe!

Elsőrendű 10986

barkás tehénbőr
kilónkint 65.— Lei; cruppon-talp
la néhész kilónkint 80.— Lei.

BLEIER I. bőrkereskedő

Strada Tribunal Dobra (Boozko-utca) 1. sz.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 75 bani.

Vastagabb betűkkel 1 lei 50 bani.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat félhuzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alaiiban nem közölhető megváltoztassa.

Levelezés.

MEGERKÉZTEM. Mikor láthatom. Mariska. 800

INTELLIGENS középkori kereskedő, hozzáillő szép urinő barátságát keresi, mivel malmas óráit boldogan eltöltheti. Szükség esetén anyagilag támogatva lesz. Levelet „Boldogság“ jellegére Wallinger hirdetőjében (Földespatika kapujával szemben.) 10986

Házasság.

NŐSÜLNE 38 éves, intelligens nagyiparos, 28 éven alóli hölgyek, akik legalább 50.000 Lei készpénzzel rendelkeznek, irjanak „Ritka alkalom“ jellegével Wallinger hirdetőjében. Minden levélre válaszolok. Névtelen levelek nem vételnek figyelembe. 10986

Alkalmazás.

MINDENES LEANY jó fizetéssel felvétetik Strada Consistoriului (Bathány-utca) 23. I. emelet, jobbra. 801

HEGYIBOROM eladására keresek hadi-ösvényt, vagy rokkant egyént jófizetéssel. Érdeklődők adják címüket kiadóba „Bortermelőnek“ jelige alatt. 2537

VOLT KÖZSEGI ELLENŐR, jelenleg magtárkezelő és gazdasági felügyelő, román nyelvet olvasni, írni tudó, hasonló alkalmazást keres. Leveleket fizetés megjelöléssel „101“ jellegére a kiadóba kér. 2535

HAZMESTERNEK ajánkozik gyermektelen házaspár. Cím: Wallinger hirdetőjében Földes-patika kapujával szemben. 10986

HAZVEZETŐNŐNEK ajánkozik vidékre magános uri emberhez. Cím: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10987

GÉPKÉZELŐ nagy gyakorlattal mielőbbi belépésre állást keres. Szíves megkeresések Klein hírlapirodába kéretnek. 10492

IRODISTANÓ, ki irodal gyakorlatl rendelkezik és főleg ügyes gépiró, fávállalathoz azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Szorgalmas“ jellegére a kiadóba kéretnek. 2540

URADALMI intézői, íspáni, vagy egyéb hasonló állás betöltésére vállalkozik megbízható nős egyén. Címe Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10986

Vétel és eladás.

KIRAKAT állvány nikkal tartókkal, üveg lapokkal eladó. Cím: Kelet hírlapirodában. 10930

BUTOR. Ebédli és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld butorraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4826

ANTIK és modern porcellánt, butort, szőnyeget, festményeket, ékszer, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Allan-dó kiállítás. Boulevard Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

SZALONGARNITURA, konsul tükör, ebédli kredenc, stb. eladó Strada Russa Sirianu (Aulich-utca) 15. 800

OLAJOK, Destillált és raffinált gépolaj, vulcan olaj, gőz- és motorhengerolaj, autóolaj, auto- és nehézbenzin, továbbé zsir, sárga és fekete kocsikenőcs, tökmag-, napraforgó- és repceolaj, olajpogácsák napi áron kapható az Industria Aradana De Uleiuri S. P. A., Aradi Olajipar Rt.-nál Aradon, Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Beni-tér) 22. Telephon 135. sz. 10541

KATRÁNYPAPIRTETŐK conserválására fedéllak, gazdaságos, hidegen használható kovácszurok Dobiaschi Dörner Arad. 2347

VASALÓ FASZENET, CSOMAGOLT FASZENET száraz és pormentest, elsőrendű minőségben mérsekelt áron ajánl Kneffel-szénüzlet. 2475

KÜLÖNFÉLE jobb minőségű perzsák eladók, Vargáné, Thököly Imre-utca 29. 2517

HASZNÁLT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

FÖLDSZINTES HÁZ a belváros forgalmas utcájában, átadható 7 szobás lakással eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2541

IRODÁNAK, vagy üzletnek is alkalmas 7 szobás azonnal átadható lakással egy földszintes ház a belvárosban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2542

Oktatás.

NÉMET órákat jutányos árért adok. Címem: Wallinger hirdetőjében. 10986

Különféle.

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca). „Kelet“ hírlap-elárusító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. Klein I. hirdetési és hírlap irodája Strada Romanului (Zrinyi-utca). Haáz ügynökség, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. és Mandi, Boulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet.

KNEFFEL SZÉN-ÜZLET

ajánl jelentékenyen mérsekelt áron vasaló faszenet, retorta csomagolt faszenet, kovács kőszent, kovács kokszot, prima és másodrendű cementet, építő és darabos meszet, hódifarku és hornyolt fedélcserepet, aprított tüzfát, gyári és cséplési kőszent, egy egész waggonrakományban mint helyben házhoz szállítva. 2538

Friss gummi cikkek

Ia minőség, nagyban és kicsinyben 1 tuat 15 Leu. Nagyobb vételnél előnyár. Kapható míg a készlet tart:

Farmacia

Coloman Vojtek Kálmán

gyógyszertárában 2439
Crucea Alba (Fehér Kereszt) szállóval szemben

Varrógép,

kerékpár, gramophon javításokat 10766 és villanyzereléseket olcsón vállal
Schwarz mészerez,
Strada Brancovici (Lázár Vilmos-utca). Alkatrészek, szerelési olkkek raktáron.

Megnyilt

„VICTORIA“

butorgyár lerakata:

Neuman-palota Str. Horia (Széchenyi-utca), ahol mindennemű butorok a leg-egyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig állandóan raktáron vannak igen olcsó árak mellett. 2195

Cserép

hornyolt és hódifarku
kötűnő minőségben, minden vasuti állomásra szállítható:

POLLAK SÁNDOR

gőztéglagyára ARAD. Str. Andrei Muresanu (Nádor-utca) 14. 2421

Gummitömölöt

Spiráltömölöt

Gummilemezt

Gummiarut

2151

műszaki célokra

PIRELLI-féle

milánói gyártmányt szállít leg-olcsóbban azonnal raktárról:

Sz. G. E. Géposztálya

Sibiu (Nagyszeben) Ső-u. 22.

A milánói PIRELLI gum-migyarak egyedárusító helye.

Névjegyeket, levélpapírokat,
meghívókat, üzleti és hivatali

NYOMTATVÁNYOKAT

kisebb-nagyobb mennyiségben leg-
jutányosabb, legcsinosabb kivitel-
ben és legjobb papíroson készít az

Aradi Közlöny nyomdája

:: (Az Arad-osanádi egyesült vasutak palotájában.) ::